

KOLUMNĘ DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH

Niezależnie od tego, czy prowadzimy gospodarstwo rolne, czy jedynie gospodarstwo domowe, wszyscy przyczyniamy się do wytwarzania odpadów. Dla dobra własnego, a przede wszystkim dla dobra środowiska, należy podejmować działania zapobiegające zagrożeniom wynikającym z niewłaściwego gospodarowania tymi pozostałościami.

USTAWA O ODPADACH

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. 2023 poz. 1587) odpady to „każda substancja lub przedmiot, których posiadacz

zane jest ograniczanie ich ilości oraz realizacja kampanii uświadamiających zagrożenia wynikające z niewłaściwego gospodarowania odpadami.

Istotny zapis zawarty w art. 18 pkt 1 ustawy mówi o tym, że „każdy, kto podejmuje działania powodujące lub mogące spowodować powstanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko,

produkty w opakowaniach). W rejestrze znajdują się również zapisy dotyczące podmiotów prowadzących systemy kacyjne oraz jednostek handlu detalicznego lub hurtowego oferujących torby na zakupy z tworzywa sztucznego objęte opłatą recyklingową. Wpis do rejestru skutkuje utworzeniem indywidualnego konta w systemie BDO

BDO – BAZA DANYCH O PRODUKTACH I OPAKOWANIACH ORAZ O GOSPODARCE ODPADAMI

Obowiązkowi rejestracji w BDO podlegają podmioty wymienione w art. 50 ust. 1 oraz art. 51 ust. 1 ustawy o odpadach. Są to m.in. podmioty prowadzące odzysk lub recykling odpadów powstających z produktów, prowadzące zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, wprowadzające baterie i akumulatory itp. Wszystkie podmioty wykazane w BDO muszą prowadzić ewidencję odpadów (art. 66 ustawy). Dokumentacja ewidencyjna powinna być przechowywana przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została sporządzona (art. 72). Dodatkowo podmioty te zobowiązane są do składania rocznych sprawozdań o wytwarzanych odpadach oraz o gospodarowaniu nimi (art. 75). Sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy składa się do 15 marca do marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce wytwarzania, zbierania lub przetwarzania odpadów.

ZWOLNIENIE Z WPISU DO BDO

Nie wszystkie podmioty wytwarzające odpady podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru BDO. Zgodnie z art. 51 pkt 2 ustawy, zwolnione są m.in. osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne niebędą-

ce przedsiębiorcami, które wykorzystują odpady na potrzeby własne, a także rolnicy gospodarujący na powierzchni mniejszej niż 75 ha, o ile nie spełniają innych przesłanek obligujących do wpisu.

Wpisowi do rejestru BDO nie podlegają również podmioty władające gruntami, na których stosowane są komunalne osady ściekowe wykorzystywane:

- w rolnictwie pod uprawę wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, w tym pod uprawy przeznaczane do produkcji pasz;
- do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
- do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.

ODPADY W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Obecnie odpady komunalne powinny być segregowane na następujące frakcje: szkło, metal i plastik, papier, bioodpady oraz odpady zmieszane.

Szkło (zielony worek/pojemnik) – butelki i słoiki po napojach i żywności oraz szklane opakowania po kosmetykach. Nie należy wrzucać: żarówek, świetlówek, szkła okularowego i żaroodporne, ceramiki, porcelany, fajansu, luster, szyb okiennych ani monitorów i lamp telewizyjnych.

Metale i tworzywa sztuczne (żółty pojemnik/worek) – metalowe nakrętki, puszki po żywności i napojach, plastikowe butelki, opakowania foliowe, reklamówki, pojemniki po jogurtach itp. Nie wrzuca się m.in. puszek po farbach i lakierach, opakowań po olejach silnikowych, pojemników z zawartością ani plastikowych zabawek.

Papier (niebieski pojemnik/worek) – gazety, czasopisma, tektura, opakowania papierowe, papier pakowy, zeszyty, książki oraz zadrukowane kartki. Do tej frakcji nie należy wrzucać ręczników papierowych, zużytych chusteczek higienicznych, papieru lakierowanego lub powlekanego folią, papieru zatłuszczonego ani kartonów po mleku i napojach.

Bioodpady (brązowy pojemnik) – obierki i skórki z owoców oraz warzyw, resztki jedzenia pochodzenia roślinnego, skoszona trawa, liście, drobne gałęzie oraz nieimpregnowane drewno. Do bioodpadów nie zalicza się m.in. kości, oleju jadalnego, kamieni, płyt MDF, drewna impregnowanego, odchodów zwierząt, ziemi ani popiołu z węgla kamiennego.

Odpady zmieszane (czarny pojemnik) – odpady, których nie można poddać recyklingowi. Nie zalicza się do nich tekstyliów ani odpadów niebezpiecznych. Tekstylia, odzież i obuwie, należy przekazywać do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Od stycznia 2025 r. istnieje obowiązek segregacji tekstyliów, odzieży oraz obuwia. Dlatego też na terenie każdej gminy powinien już istnieć punkt / pojemnik, do którego można takie odpady przynosić. Działanie to wynika z obowiązku gminy wynikającego z konieczności przyjmowania odpadów tekstylnych w Punktach Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Do ponownego wykorzystania mogą być przekazywane m.in. zużyta odzież, obuwie, pościel, zasłony, ręczniki, obrusy, koce, firany, bielizna, skarpetki czy też plecaki, pluszowe zabawki oraz dy-

wany. Do ponownego wykorzystania nie nadają się silnie zabrudzone tekstylia np. ścierki czy tkaniny silnie nasiąknięte substancjami organicznymi czy tłuszczami. Stąd też, aby nie zanieczyścić dobrej jakości selektywnie zebranych surowców tekstylnych, silnie zabrudzone tekstylia muszą być wyrzucone do pojemników na odpady zmieszane. Natomiast w przypadkach tekstyliów skażonych substancjami chemicznymi lub niebezpiecznymi należy je przekazać bezpośrednio do PSZOK.

DBAŁOŚĆ O ŚRODOWISKO

Niezależnie od tego, czy prowadzimy gospodarstwo domowe, czy rolne, powinniśmy dbać o to, aby wytwarzane przez nas odpady trafiały do właściwych pojemników, worków lub miejsc przeznaczonych do ich zbiórki. Każde podejmowane działanie powinno sprzyjać ochronie środowiska – zarówno na poziomie lokalnych społeczności, jak i działalności gospodarczej. Pamiętajmy, że codzienne decyzje i postawy mają realny wpływ na stan środowiska naturalnego.

AGNIESZKA KURCIUS
Dział Rolnictwa Ekologicznego
i Ochrony Środowiska

Źródło:
Ustawa o odpadach z dnia
14.12.2012r. (Dz.U. 2023 poz. 1587)
<https://bdo.mos.gov.pl/>
[https://www.gov.pl/web/klimat/
segregacjaodpadow](https://www.gov.pl/web/klimat/segregacjaodpadow)

ZA TREŚCI ZAWARTE W PUBLIKACJI
DOFINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW WFOŚiGW
W KATOWICACH ODPOWIEDZIALNOŚĆ
PONOSI REDAKCJA.

GOSPODAROWANIE ODPADAMI

pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany”.

Odpady powstające w gospodarstwach domowych, jak również pozostałości o składzie i charakterze podobnym do tych wytwarzanych przez innych wytwórców poza gospodarstwami domowymi, uznawane są za odpady komunalne. Do tej grupy nie zalicza się jednak odpadów rolniczych ani odpadów powstających w produkcji, leśnictwie, rybołówstwie, a także pochodzących ze zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków.

Aby zapobiegać powstawaniu odpadów zaleca się m.in. prowadzenie działań promujących zrównoważony model produkcji i konsumpcji, a także wdrożenie mechanizmów usprawniających ponowne wykorzystanie czy tzw. recykling. W przypadku odpadów, których nie można ponownie wykorzystać, wska-

w tym przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użycia”.

MONITOROWANIE WYTWARZANIA ODPADÓW

Na poziomie krajowym i wojewódzkim, w celu realizacji założeń polityki ochrony środowiska, opracowywane są plany gospodarki odpadami (art. 34a ustawy). Obejmują one odpady wytwarzane na obszarze objętym planem oraz odpady przywożone na ten teren. Uwzględniają one m.in. odpady komunalne, opakowaniowe, niebezpieczne oraz ulegające biodegradacji. Równoległe prowadzony jest Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów (KPZPO), którego celem jest ograniczenie ilości powstających odpadów.

Marszałek województwa prowadzi rejestr podmiotów gospodarujących odpadami, wprowadzających produkty (w tym

KOLUMNĘ DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH

